

Rongyokat kaptak a szegedi tanítók, amerikai szeretetadományok helyett.

Szeged, április 26. (Saját tudósítónktól.) Nem ismeretlen az olvasó előtt az a szeretetadomány-akció, amely közvetlen a háború után szinte elementáris erővel indult meg Amerikának igen sok városában és nemcsak azokban, ahol az óhazából elszakadt magyarok laknak nagyszámmal. Magyarország kifosztása és szegénységének híre igen hamar eljutott Amerikába — és a svájci, hollandiai gyermeknyaralások után — egymásután küldték nagyszámu, kiváló tartalmu szeretetadományait a nyomoruságos helyzetben lévő magyar középosztálynak, különösen pedig gyermekeiknek.

Az akció igen szépen és eredményesen folyt, majd később az elmúlt évben *Marcinkó*, magyar származásu plébános, megszervezte ezt az akciót, így ezután már a Cunard Line-nek ugynevezett „szeretetadományhajói” szállították Magyarországra a csomagokat.

Az akció folyamán eljutott annak is a híre Amerikába, hogy a magyar középosztály között talán a legnagyobb nyomoruságban a tanítók élnek. Egy magyar származásu amerikai tanítónő önálló akciót kezdett a tanítók fölségélyezésére. Majd később határozott céllal küldték el — *Marcinkó* plébános szeretetadomány hajóján — az adományokat a *szegedi nyomorgó tanítóknak*. Kihirdették ezt Szegeden a tanítók között, s lön nagy versengés a tanítók között, hogy ki és mennyit kapjon az adományokból. Össze is írták jelentkezőket személy szerint és ez igen nehéz és fáradságos dolgot adott az illetékes hatóságoknak, mivel csupán néhány láda szeretetadományt helyeztek kilátásba és természetesen, hogy a *lehetetlenül rosszul fizetett tanítók közül mindenkint megilletett volna egy kis fehérnemű, néhány ruhadarab, hiszen köz-*

tudomásu, hogy a tanítók és tanítónők szegényes fizetésükből nemhogy olykor-olykor ruhát, fehérneműt tudnának venni, hanem az még jóformán a kenyérre sem elég.

A szeretetadományok néhány hónap előtt meg is érkeztek a város hatóságához, amely azonnal értesítette a tanítókat a kiosztásról. A kiosztást terminusra mindenki meg is jelent a kiosztáson, azonban megdöbbenéssel konstatálták, hogy a *ládák tartalma néhány szennyes, kopott, rongyos, hasznavehetetlen ruhadarab*. Ilyen ruhadarabokban még a legszegényebbek sem járhatnak és ezért a *tanítók közül a legtöbben át sem vették a nehezen várt szeretetadományokat*. Csupán néhányan voltak olyanok, akiknek testéről már teljesen leszakadt az ing és így a kényszerhelyzetben, muszájból mégis elfogadtak egy-két darabot, nehogy teljesen lerongyoltan kelljen megjelenniük az iskolában, az apró gyerekek között.

Mégis jó lenne az illetékes hatóságoknak, amelyek a kiosztás technikai részét végezték Magyarországon, *energikusan utána nézni a dolognak, mert nem hihető, hogy az amerikaiak teljesen rossz, szennyes, hasznavehetetlen ruhákat küldtek volna a nyomorgó szegedi tanítóknak*. Ez guny talán, de semmiesetre sem szeretetadomány. Ezt nem az amerikaiak küldték, nem hihető. Talán a hosszú uton *kicszerelődtek a ládák, rongyokat küldtek Szegedre ruhák helyett — tévedésből*. A tanítók, akik a legértékesebb nemzetmentő munkát végzik, megérdemelnék, hogy ennek a dolognak energikusan utána nézzenek és ha történetek visszaélések a szállítás közben, vagy bárhol, ezek azonnal megtoroltassanak.

Szeged város harca a szeszfőzés elsőbbségi jogáért.

Szeged, április 26. (Saját tudósítónktól.) Amióta „végrehajolták” Szegeden a városi üzemek központosításának tervét, azóta a városi üzem sorsának intézése a nyilvánosság teljes kirekesztésével történik a városházán. A városi üzemek központi igazgatósága — amely a tanács tagjaiból és néhány városatyából áll — minden hétfő délutánján ülést tart ugyan, hogy letárgyalja a központosított üzemek ügyes-bajos dolgait, de ezeken az üléseken csak a meghívottak vehetnek részt, az újságírók pedig nem tartoznak a meghívottak közé. A nyilvánosság kizárása bizonyos esetekben indokolt, mert hát minden üzemnek lehetnek üzleti titkai, amelyek valóban nem tartoznak a nagy nyilvánosságra, de azért általában nem tarthatjuk helyénvalónak ezt a titkolózást, hiszen a városi üzemek ügye a legjellegzetesebb köztügyek közé tartozik és a közönség joggal érdeklődik a közüzemek sorsa iránt. Így a látszat az, mintha az üzemek központosításának csupán az lenne a célja, hogy a város tanácsa a nyilvános jellegű tanácsüléseken kívül intézhesse a dolgokat. Azt pedig, hogy a központosítás mennyiben vált a város és az üzemek hasznára, az igazgatóság tagjain kívül senki sem tudja.

A központosítás előtt a város közönsége mindig tudott azokról a tervekről, akciókról, amelyek az üzemek fejlesztését, vagy új üzemek létesítését célozták. Most csak a legritkább esetben kerül ezekből valami a nyilvánosságra, aminek gyakorlati hasznát azonban nem igen látják sem az üzemek, sem a város közönsége.

Egészen véletlenül tudjuk meg, hogy a városházán újabban ismét egy nagyarányu városi üzem tervei bontakoztak ki és ha igaz, rövidesen valóra is válnak ezek a tervek. Arról van szó, hogy a város *végre megkapja a jogot a központi szeszfőzők felállítására és akkor nagyarányu szeszgyárat állít fel*.

Balogh Károly tanácsnok, aki az üzemigazgatóságban a szeszfőző üzem felügyelői tisztjét is betölti, a napokban tárgyalt erről az ügyről a pénzügyigazgatósággal és érdeklődésünkre a következőket mondotta:

— A központi szeszfőzők ügye régóta vajudó kérelme a városnak. Az 1916. évi törvény ugyanis határozottan kimondja, hogy a központi szeszfőzők felállítására a községeknek és így Szeged városának is elsőbbségi joguk van abban az esetben, ha igazolják, hogy a vállal-

kozás valóban községi jellegű. Ezt a feltételt mi teljes mértékben kielégítjük. Jelenleg a jog bizonyos szövetkezetek kezében van, a jogosítvány határideje már régen lejárt, de hiába irtunk fel elsőbbségi jogunk biztosításáért a pénzügyminiszterhez, az elintézését mind a mai napig nem sikerült kistúrgetnünk. Nem régen ismét felírt a tanács ebben az ügyben és ezt a feliratot a pénzügyminiszter most leküldte a szegedi pénzügyigazgatóságnak véleményezés és javaslatlétel végett. A jelekből arra következtettek, hogy most remélhetjük a kérdés javunkra való elintézését.

— Első pillanatra nem is sejthető, hogy milyen nagylontosságu ez az ügy a városra nézve. Azok a városok, amelyeknek a háború előtt megvolt már ez a központi szeszfőző üzemük, *átlag hárommillió aranykoronát kerestek rajta évenként, ami papirkoronába több mint ötvenmilliárdnak felel meg*. A szeszfőzés a mai viszonyok között elsőrendű üzlet. Ezt legjobban bizonyítja az az eredmény, amit néhány hónap alatt a külterületi kisüstökkel értünk el, pedig a kisüstökön a gazdák számára főzzük a pálinkát és csak illetéket szedhetünk a kifőzött mennyiség után, a központi szeszfőzőkben azonban a város saját maga számára főzhetne és a szeszt eladhatná. A múlt év szeptembere óta, amikor átvettem a kisüstök felügyeletét nem csak az üzem nyolcmillió koronás adósságát fizettük ki a jövedelemből, hanem ezenkívül még *húszhatmillió korona tiszta jövedelem is maradt*.

— Ha megkapnák a jogot, három szeszfőzőt állítanánk fel, egyet a város belterületén, egyet Alsóközponon, egyet Felsőközponon. Összevásárolnánk a környéken a pálinkafőzésre alkalmas anyagot és minden fajta égetett szesz gyártásával foglalkoznánk — a lörkölytől kezdve a legfinomabb gyümölcspálinkáig. Hiszem, hogy a város szeszgyárának készítményei győzedelmeskednének minden vonalon és a szegedi pálinkát csakhamar úgy ismernék mindenütt, mint például a tokaji aszút.

Ha kissé tuloztak is Balogh Károly reménysegei, annyi azonban bizonyos, hogy a város nagyon rá van utalva arra a jövedelemre, amit a szeszfőzők hajtának és az is bizonyos, hogy a törvény világosan biztosítja a város elsőbbségi jogát.

A magyar katona szava.

Gyermekeket a jó szülő házi nevelésben arra tanítja, hogy sose mondjon mást, mint igazat. Később, mikor a gyermek bekerül az iskolába a sok csintalanság mellett, akarva nem akarva eltanulja többé-kevésbé vásott iskolatársaitól a hazugságot. Otthon is megpróbálja ezzel könnyíteni pajkos bűnein, ámde a szülő erről — a családi erkölcs alapján — eleinte jószóval, később házi fenytésekkel leszoktatja. A családi rovást bizony meg is tartja a gyerek élete végéig és vigyáz mindenkor arra, hogy igazat szóljon.

A magyar férfinep átlaga nem bőbeszédű, idegenekkel sokszor szófukar. A gazda vasárnap délutánonként, ha anyjuktól azzal vesz bucsut, hogy átmeny a szomszédjához küszöbi beszélgetésre, az atyafiak bizony el-el pipázgatnak, de nagy-nagy ritkán mondanak egymásnak összefüggő mondatokat, pedig hát régi szomszédok.

Vásáron, vagy egyéb összejövöhelyen nagyon nehéz a magyar atyafiból szót kivenni, pedig megvan a maga szóbősége. Ott is, ahol már anyagi érdekekről van szó, kurtán igazat mond és állítástát kézzszorításával megerősíti. A székely földi ellentétben az alföldi magyarral, keresi a hosszú, kerülő mondatokat és rábeszélő képességével elhitegeti azt, amit mond, vagy állít.

A gyakorlati életben a sok beszéddel gyakran bizony sok fáradságot és munkát, vagyont és pénzt lehet megtakarítani.

Lehet, hogy a jámbor ember olykor mást mond, mint ami igaz, akkor politikából állít nem a valóságnak megfelelőt, mi sok esetben reánézve ez előnyös, hasznothajtó.

A valótlán állítás azonban sokaknak vérebe is kerülhet. Ezért értékelik az embereket mondásuk valóságára, hitelessége szerint is. A magyart értékelték is e szerint az idegen nemzetek. Tudták jól, hogy nem is naivitásból mondja az igazat, hanem meggyőződésből — a cél érdekében.

A magyar katona vitézségének és hősiességének tanujelen kívül, igazmondásával is, elismerést és tekintélyt szerzett a nemzetének. Ezen elismerésben pedig többször oly nemzet és azt képviselő katonatestület részesítette, mely — békében és háboruban egyaránt — az erkölcs és a becsület terén a világon első helyen áll.

Történt pedig többek között a világháboruban 1916-ban, mikor Erdélyből kezdték a románokat kiszorítani, kisöporni. Egy színmagyar közös gyalogezred, melynek tisztikara jórészt csak magyarul beszélt, beosztatott egy porosz hadosztály kötelékébe. Előnyomuló/támadás alatt a porosz járőrök ellenséget jelentettek. A magyar közös ezred támadáshoz rendeltetett és az ezred járőrei közeli felderítésre előre tolódtak. Ezen közös gyalogezredbeli magyar járőrök, melyeket egy budapesti születésű tartalékos hadnagy vezetett, éppen ellenkezőt jelentettek, mint a porosz járőrök. A neves porosz hadsereg parancsnoka rosszsalását fejezte ki az ellentétes jelentések miatt és újra parancsot adott a magyar ezrednek a felderítésre. Szeme előtt zárt rendben indultak el az osztagok, mert a hadnagy biztos volt benne, hogy ellenség nincs. Már ezen alakzatért is méltatlankodott a magyar ezred parancsnoka. Azonban midőn a felderítők zárt rendben visszatértek, a porosz vezér csodálkozásba merült. Erre a hadseregparancsnok tisztí törzsével és a magyar ezredtiszekkel előre ment a felderített területre és személyesen meggyőződött, hogy a hadosztálya előtt tényleg ellenségnek hire-hamva nincsen.

Természetesen a kétségbe vont jelentésért a legfényesebb elégtételt adta, mit katonák egymásnak adhatnak. Vezetése alatt egy hattagu diszküldött-ség borítatlan (ragyogó) sisakkal bocsánatot kért a magyar ezredtől és a járőr hadnagyát vaskereszttel, legénységét pedig német katona érdemkereszttel tüntette ki a magyar katona igaz szaváért.

Homor.

Korzó Mozi, Szeged

Telefon: Pénztár 1185.

Április 28. és 29-én, hétfőn és kedden

Henny Porten és Emil Jennings-sal a főszerepben

Előbb a Hannát, aztán a Pannát

Házassági komédia 5 felvonásban. — Egyidejűleg:

Mézeshetek.

Legsikerültebb amerikai burleszk 5 felvonásban.

Főszerepben: **Arbacle.**

Előadások kezdete: 5, 7 és 9 órakor.

Amerikai redőnyös **IRÓASZTALOK** elsőrendű kivitelben

KAPHATÓK

Rendelésre műbútor és építészati-

los szakmában mindenféle munkát

KÉSZIT **FAMEGMUNKÁLÓ IPARTELEP** SZEGED

Zerge-utca 19 szám. Telefon 5-31.